Z BLOGU IUSTORIA

Zmeškaná lhůta u soudu: co se dá zachránit a co už ne

> *Dopis ležel na poště, zpráva v datové schránce zůstala neotevřená, žaloba odešla poštou v poslední den. Kdy je doručeno, kterou lhůtu zachrání pošta a kterou ne, a co soud promine.*

MGR. JAN VYTŘÍSAL

4. 11. 2026 · 8 min čtení

Nejdražší chyby, které jsem v civilních sporech viděl, nevznikly z neznalosti práva. Vznikly z kalendáře. Platební rozkaz ležel na poště, zatímco byl adresát na horách. Zpráva v datové schránce zůstala neotevřená, protože ji „stejně nikdo nečte“. Žaloba odešla poštou v poslední den promlčecí lhůty s pocitem, že razítko stačí. Ve všech třech případech bylo po všem dřív, než si toho kdokoli všiml.

Lhůty mají v řízení zvláštní povahu: soud nehodnotí, jak dobrý jste měli argument, ale jestli jste ho stihli. Proto je dobré vědět, kdy je písemnost doručená, co lhůtu zachová a co se dá zachránit, když už je pozdě.

Kdy je doručeno, i když jste nic neotevřeli

Datová schránka. Dokument dodaný do datové schránky je doručen okamžikem, kdy se do ní přihlásí osoba s přístupem k němu. Nepřihlásí-li se nikdo do 10 dnů ode dne dodání, považuje se dokument za doručený posledním dnem této lhůty (§ 17 odst. 3 a 4 zákona č. 300/2008 Sb.). Rozhoduje tedy den dodání, ne den, kdy zprávu otevřete. Připadne-li desátý den na sobotu, neděli nebo svátek, posouvá se v civilním řízení konec této lhůty na nejbližší pracovní den; tak to vyložilo plénum Nejvyššího soudu ve stanovisku ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. Plsn 1/2015 (bod 74).

Pošta. Nezastihne-li doručovatel adresáta, písemnost uloží a nechá výzvu, aby si ji vyzvedl (§ 49 odst. 2 občanského soudního řádu). Nevyzvedne-li si ji adresát do 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se za doručenou posledním dnem této lhůty, i když se o uložení nedozvěděl (§ 49 odst. 4). Ani tady tedy nerozhoduje, kdy si dopis skutečně přečtete.

Výjimkou je platební rozkaz. Ten se musí doručit žalovanému do vlastních rukou a doručení uložením s fikcí je vyloučeno (§ 173 odst. 1 a § 49 odst. 5). Neplatí to ale pro datovou schránku: doručení do ní má účinky doručení do vlastních rukou (§ 17 odst. 6 zákona č. 300/2008 Sb.), takže platební rozkaz dodaný do datové schránky je po deseti dnech doručen i bez otevření.

Máte datovou schránku? Firmy a podnikající fyzické osoby ji mají ze zákona a soud do ní doručuje přednostně. Firmě se doručuje do její schránky a jako jednatel odpovídáte za to, že ji někdo čte. Sami ji jako fyzická osoba máte jen tehdy, když jste si ji zřídili nebo podnikáte. Deset dní nečinnosti stačí, aby začala běžet lhůta, o které nevíte. Nastavte si upozornění na nové zprávy e-mailem nebo v aplikaci, i když schránku jinak nepoužíváte.
Pokud jste se s písemností nemohli z omluvitelného důvodu seznámit, můžete navrhnout, aby soud rozhodl, že doručení je neúčinné. Návrh je třeba podat do 15 dnů ode dne, kdy jste se s písemností seznámili nebo mohli seznámit (§ 50d odst. 1). Omluvitelným důvodem není to, že se na adrese trvale nezdržujete. Bydlíte jinde než v místě trvalého pobytu? Nechte si na ohlašovně zapsat do evidence obyvatel adresu pro doručování; soud na ni doručuje přednostně (§ 46b). V řízení, které už běží, stačí adresu oznámit soudu. Další možností je zřídit si datovou schránku. Počítejte také s tím, že soud bude chtít konkrétní a doloženou překážku, ne jen tvrzení, že jste byli pryč.

Co lhůtu zachová: pošta ano, ale jen někdy

Pro procesní lhůty platí jednoduché pravidlo. Lhůta se počítá od dne, který následuje po doručení, a připadne-li její konec na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem nejbližší pracovní den (§ 57 odst. 1 a 2). Lhůta je zachována, je-li posledního dne učiněn úkon u soudu nebo podání odevzdáno orgánu, který má povinnost je doručit (§ 57 odst. 3). U odvolání nebo odporu tedy stačí podat dopis na poště, tedy u držitele poštovní licence, poslední den lhůty; soudu nemusí dojít týž den. Zda to platí i pro kurýrní službu, bych v poslední den netestoval.

U datové schránky rozhoduje okamžik dodání do schránky soudu (stanovisko Plsn 1/2015, bod 16). Lhůta končí o půlnoci a elektronické podání, které dojde v prvních vteřinách dalšího dne, je opožděné. Nejvyšší soud tak posoudil dovolání, které došlo e-mailem 47 vteřin po půlnoci (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2018, sp. zn. 23 Cdo 3214/2017).

Hmotněprávní lhůty jsou ale jiný svět, a tady se chybuje nejvíc. Promlčecí lhůta trvá tři roky (§ 629 odst. 1 občanského zákoníku) a přestane běžet, uplatní-li věřitel právo u orgánu veřejné moci, tedy typicky podá žalobu, a v řízení řádně pokračuje (§ 648). Žaloba ale musí soudu v poslední den lhůty dojít. Odevzdání na poště nestačí.

Nejvyšší soud to opakovaně potvrdil. V usnesení ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. 23 Cdo 2093/2022, uvedl, že u promlčecích lhůt se zachování lhůty pojí až se dnem, kdy žaloba dojde soudu, a že nelze vycházet z očekávání, že samotné odevzdání zásilky poště zaručí včasné podání. V usnesení ze dne 28. 4. 2022, sen. zn. 29 ICdo 148/2020, posuzoval žalobu podanou na poště 6. března, kterou soud dostal 12. března. Šlo o tříměsíční prekluzivní lhůtu k žalobě v insolvenčním řízení. Lhůta skončila 8. března a žaloba byla opožděná, protože u hmotněprávní lhůty postup podle § 57 odst. 3 nestačí.

Podáváte žalobu na konci promlčecí lhůty? Pošlete ji datovou schránkou nebo ji odneste osobně na podatelnu soudu. Pošta v poslední den nestačí.
Připadne-li konec hmotněprávní lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem nejbližší pracovní den (§ 607 občanského zákoníku). Rezervu si ale nechte i tak.
Ke stavení promlčení stačí i žaloba podaná u nepříslušného soudu, jak připomněl Nejvyšší soud v usnesení ze dne 7. 11. 2019, sp. zn. 28 Cdo 4151/2018.
Proč je promlčení tichý zabiják nároků a jak se počítá jeho začátek, jsem rozebral v samostatném článku. Konec konkrétní lhůty spočítá lhůtník v průvodci Když se vymáhá po vás. Stejný výpočet umí i nástroj lhuta, který kancelář zpřístupňuje AI asistentům, jako je Claude nebo ChatGPT.

Co se dá zachránit: prominutí zmeškání lhůty

Zmeškali jste procesní lhůtu? Soud ji promine, jestliže jste ji vy nebo váš zástupce zmeškali z omluvitelného důvodu a byli jste proto vyloučeni z úkonu, který vám přísluší. Návrh je třeba podat do 15 dnů po odpadnutí překážky a spojit s ním i zmeškaný úkon (§ 58 odst. 1). Nestačí tedy napsat „omlouvám se, byl jsem v nemocnici“. Do 15 dnů od propuštění musíte podat návrh na prominutí a k němu rovnou i to odvolání nebo odpor, které jste nestihli. Návrh sám nic neodkládá; o odkladný účinek musíte zároveň požádat (§ 58 odst. 2).

Prominout lze například zmeškání lhůty k odvolání; rozhoduje o něm soud prvního stupně (§ 204 odst. 3). Proti usnesení, kterým soud zmeškání promine, se protistrana odvolat nemůže (§ 202 odst. 1 písm. c). Zákon ale u řady lhůt prominutí výslovně vylučuje. Patří mezi ně lhůta k dovolání (§ 240 odst. 2), lhůta k žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle části páté (§ 247 odst. 1), lhůty při výkonu rozhodnutí (§ 254 odst. 2) a šestiměsíční lhůta k žalobě o náhradu škody způsobené předběžným opatřením (§ 77a odst. 2).

A hlavně: hmotněprávní lhůty, tedy promlčecí a prekluzivní, prominout nelze vůbec; § 58 se týká jen lhůt procesních. Nejvyšší soud to v usnesení 29 ICdo 148/2020 výslovně uvedl u prekluzivní lhůty k žalobě. Kdo propásne promlčení, nezachrání ho žádná nemoc ani dovolená. Může jen doufat, že dlužník námitku promlčení nevznese, a na to bych nestavěl.

Platební rozkaz: patnáct dní, které rozhodnou

Platební rozkaz ukládá žalovanému, aby do 15 dnů od doručení zaplatil, nebo v téže lhůtě podal odpor (§ 172 odst. 1). Platební rozkaz, proti kterému nebyl podán odpor, má účinky pravomocného rozsudku (§ 174 odst. 1) a pozdě podaný odpor soud odmítne (§ 174 odst. 3). Jinými slovy: neodpovíte-li včas, prohráli jste spor, aniž by soud slyšel jediný váš argument.

Zmeškání lhůty k odporu zákon prominout nezakazuje, takže při omluvitelném důvodu se o to pokusit lze. Spoléhat na to ale nedoporučuji. Jak na platební rozkaz reagovat a co do odporu napsat, popisuje průvodce na stránce Platební rozkaz.

Přehled: co lhůtu zachová a co ne

Situace	Procesní lhůta (odvolání, odpor)	Hmotněprávní lhůta (promlčení, prekluze)
Podání na poště poslední den	Stačí (§ 57 odst. 3 o. s. ř.)	Nestačí, žaloba musí soudu dojít (23 Cdo 2093/2022)
Datová schránka poslední den do půlnoci	Stačí	Stačí
Konec lhůty v sobotu, neděli nebo svátek	Posouvá se na pracovní den (§ 57 odst. 2 o. s. ř.)	Posouvá se na pracovní den (§ 607 občanského zákoníku)
Podání u jiného soudu	Obecně rozhoduje, kdy podání dojde příslušnému soudu; odvolání podané u odvolacího soudu a dovolání u odvolacího nebo dovolacího soudu je ale včas (§ 208 odst. 2, § 240 odst. 2 o. s. ř.)	Ke stavení promlčení stačí i nepříslušný soud (28 Cdo 4151/2018)
Prominutí zmeškání	Z omluvitelného důvodu, návrh do 15 dnů, pokud ho zákon nevylučuje (§ 58 o. s. ř.)	Nelze (29 ICdo 148/2020)

Přišla vám písemnost od soudu a nevíte, kdy vám lhůta končí, nebo už možná skončila? Pošlete nám ji i s obálkou nebo doručenkou z datové schránky. Spočítáme lhůtu a řekneme, co se ještě dá udělat. Spory vedeme v rámci specializace na soudní spory. Napište nám.

Závěr

Doručení běží i bez vás, pošta zachrání jen procesní lhůty a soud promine jen zmeškání, kterému bránila skutečná a doložená překážka. Proto se v kanceláři řídíme jednoduchým pravidlem: žaloba na konci promlčecí lhůty jde datovou schránkou nejméně den předem, a jakmile přijde do schránky cokoli od soudu, lhůta se zapisuje ještě ten den.

Prameny

- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, § 49, § 50d, § 57, § 58, § 172 až 174, § 202, § 204, § 240 a § 247 (znění k 1. 11. 2026).
- Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, § 17.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 607, § 619, § 629 a § 648.
- Stanovisko pléna Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. Plsn 1/2015.

- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2018, sp. zn. 23 Cdo 3214/2017.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 11. 2019, sp. zn. 28 Cdo 4151/2018.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2022, sen. zn. 29 ICdo 148/2020.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. 23 Cdo 2093/2022.

Tento článek má informativní charakter a nepředstavuje právní poradenství. Vychází z právního stavu ke dni publikace. U konkrétní lhůty rozhoduje přesné datum doručení a druh lhůty; v případě pochybností ji nechte spočítat advokátem a podávejte s rezervou.

Zmeškaná lhůta u soudu: co se dá zachránit a co už ne

Mgr. Jan Vytřísal · Publikováno 4. 11. 2026

https://www.iustoria.cz/blog/zmeskana-lhuta-u-soudu-co-se-da-zachranit/

Text je dílem chráněným autorským právem. Sdílení celého dokumentu bez úprav je vítáno; přebírání částí do jiných textů jen s uvedením zdroje. © IUSTORIA, advokátní kancelář, s.r.o.